

Parlamentul
Republicii Moldova

16j-13 nr. 512
26 iulie 2022

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

Cancelariei de Stat,

În contextul asigurării colaborării eficiente și pentru a continua buna practică instituită între Secretariatul Parlamentului și Cancelaria de Stat, Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, transmite spre examinare raportul de evaluare ex-post juridic întocmit asupra Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr.368/1995 pentru aprobarea Concepției politicii externe a Republicii Moldova.

Prezenta acțiune are ca temei juridic prevederile pct. 4.2.1. ale Metodologiei de evaluare ex-post privind implementarea actelor normative, aprobată prin Hotărârea Biroului permanent nr.2/2018, potrivit căroră, Direcția generală juridică transmite raportul ex-post juridic Cancelariei de Stat, care îl difuzează autorităților responsabile, urmând ca acestea să prezinte Parlamentului un răspuns privind constatările cuprinse în raport.

În vederea aplicării adecvate a actelor normative și pentru a îndeplini acțiunile restante depistate în conținutul raportului de evaluare ex-post juridic, rog să dispuneți autorităților responsabile luarea tuturor măsurilor necesare pentru asigurarea implementării depline a prevederilor legii supuse controlului. Despre măsurile întreprinse de către autorități, rugăm să fie informată Comisia parlamentară de profil și Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului.

Raportul de evaluare ex-post juridic în format electronic este disponibil pe pagina-web oficială parlament.md, la compartimentul - control parlamentar/Evaluarea ex-post juridică a actelor normative, precum și accesând următorul link:

<https://www.parlament.md/Controlparlamentar/Evaluareaexpostjuridic%C4%83aactelornormative/tabid/289/language/ro-RO/Default.aspx>

Anexă: raportul ex-post juridic al Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr.368/1995 pentru aprobarea Concepției politicii externe a Republicii Moldova.

Cu respect,

**Ion Creangă,
Șef Direcție generală**

Ex.: Silvia Cojocari
tel: 022 820 576

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

Comisiei politice externe și integrare europeană

RAPORT DE EVALUARE EX-POST JURIDICĂ a Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr.368/1995 pentru aprobarea Concepției politicii externe a Republicii Moldova

Actul evaluat: Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.368/1995 pentru aprobarea Concepției politicii externe a Republicii Moldova.

Intervalul de timp pentru evaluare: anul 2022.

Responsabil de întocmirea raportului: Silvia COJOCARI, consultant principal în Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, tel.: 022-820-576.

În temeiul art.13 alin.(2) și art.111 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996 și a Metodologiei de evaluare ex-post privind implementarea actelor normative (în continuare - *Metodologie*), aprobată de către Biroul Permanent al Parlamentului prin Hotărârea nr.2 din 07.02.2018, Direcția generală juridică, a efectuat evaluarea ex-post juridică asupra executării dispozițiilor Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr.368/1995 pentru aprobarea Concepției politicii externe a Republicii Moldova și comunică următoarele.

Necesitatea evaluării se bazează pe dispoziția pct.2.4.1. din Metodologie, ținându-se cont, că termenul de executare a prevederilor Hotărârii Parlamentului nr.368/1995, constituie mai mult de un an de la intrarea în vigoare a acestuia.

Reținem că Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.368/1995 pentru aprobarea Concepției politicii externe a Republicii Moldova este inclusă în Planul de evaluare ex-post a actelor normative pentru anul 2022, anexa nr.2 „Lista actelor normative supuse evaluării ex-post juridice în anul 2022”,

aprobat/aprobată prin Hotărârea Biroului permanent nr.4 din 2.02.2022, cu termenul de referință - anul 2022.

I. OBIECTIVELE EVALUĂRII

Prezenta evaluare are la bază următoarele obiective:

1) stabilirea dacă au fost aprobate toate actele normative și întreprinse măsurile necesare pentru organizarea executării Hotărârii Parlamentului nr.368/1995, prevăzute în anexa Concepției politicii externe a Republicii Moldova;

2) identificarea existenței unor obstacole de ordin juridic în aplicarea actului normativ;

3) verificarea dacă normele actului normativ supus evaluării ex-post juridice, au făcut obiectul unor sesizări la Curtea Constituțională.

II. COLECTAREA DATELOR ȘI IDENTIFICAREA SURSELOR DE REFERINȚĂ

Pentru colectarea și analiza datelor și informațiilor selectate în procesul de evaluare ex-post juridică a Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr.368/1995 pentru aprobarea Concepției politicii externe a Republicii Moldova, au fost utilizate următoarele instrumente și surse de date și informații:

- baza de date a legislației naționale Moldlex, eLEX, www.legis.md;
- pagina web oficială a Guvernului RM (www.gov.md);
- pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene (www.mfa.gov.md);
- pagina web oficială a Curții Constituționale (www.constcourt.md);
- Monitorul Oficial al Republicii Moldova, (Legile RM, Hotărârile Guvernului, Hotărârile Curții Constituționale ș.a.);
- Informația prezentată de către Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (Demersul nr. DI/3/041 – 5183 din 10.05.2022 la solicitarea DGJ-14 nr. 204 din 30.03.2022);
- În calitate de persoană responsabilă din cadrul ministerului pentru prezentarea informației – dl Ghenadie Codreanu; tel.: 022 578-279.

III. INFORMAȚII GENERALE DESPRE ACTUL EVALUAT

Realizarea direcțiilor principale ale politicii externe, ce constituie esența Concepției politicii externe a Republicii Moldova, are drept scop participarea țării noastre la edificarea unei Europe noi, integrarea în calitate de partener egal în noile structuri, formarea unui sistem de relații cu întreaga comunitate internațională, ceea ce va asigura stabilitate și perspectivă relațiilor Republicii Moldova cu alte state.

Complexitatea și schimbarea rapidă a situației politice mondiale, regionale și subregionale condiționează faptul că concepția politicii externe a unui stat nu poate constitui o schemă rigidă. Din aceste considerente, strategia politicii externe necesită, în corespundere cu scopurile politicii externe a țării noastre, o adaptare permanentă la situația reală pentru asigurarea intereselor Republicii Moldova în calitate de subiect al dreptului internațional.

Republica Moldova promovează o politică externă elastică și echilibrată în următoarele direcții principale:

1. Dezvoltarea relațiilor bilaterale interstatale

- a) Relațiile cu țările C.S.I.;
- b) Relațiile cu țările Europei și Americii de Nord;
- c) Relațiile cu țările Asiei, Africii și Americii Latine.

2. Dezvoltarea relațiilor multilaterale interstatale

- a) Activitatea în cadrul O.N.U. și altor organizații internaționale universale;
- b) Cooperarea regională și subregională.

3. Cooperarea internațională culturală și științifică.

Domeniul - realizarea politicii externe a Republicii Moldova.

Beneficiarii direcți ai Concepției politicii externe a Republicii Moldova sunt:

- a) Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene;
- b) misiunile diplomatice, inclusiv reprezentanțele permanente de pe lângă organizațiile internaționale, delegațiile și misiunile ad-hoc;
- c) oficiile consulare;
- d) alte unități, create în scopul asigurării activității instituțiilor serviciului diplomatic, inclusiv pentru instruirea și reciclarea personalului acestora.

➤ *Menționăm că Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.368/1995 pentru aprobarea Concepției politicii externe a Republicii Moldova nu a fost supusă modificărilor.*

IV. Analiza datelor și informației colectate în raport cu obiectivele trasate în prezentul raport.

OBIECTIVUL 1: Stabilirea dacă, au fost aprobate toate actele normative necesare pentru organizarea executării și implementării Concepției politicii externe a Republicii Moldova, aprobată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.368/1995.

În scopul promovării unei politici externe coordonate și eficiente Legiuitorul a stabilit necesitatea întreprinderii unui șir de măsuri, drept suport legislativ și organizatoric al promovării politicii externe. Analiza acestor măsuri, se prezintă după cum urmează:

Prevederea legală	Acțiuni realizate/nerealizate
<p>1. Să se adopte Legea cu privire la promovarea politicii externe, în care să fie delimitate obligațiile și responsabilitățile organelor care promovează politica externă.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Pentru atingerea obiectivului propus a fost adoptată Legea nr. 761/2001 cu privire la serviciul diplomatic, care stabilește cadrul juridic privind organizarea și funcționarea instituțiilor serviciului diplomatic, obiectivele și funcțiile acestora.
<p>2. Să se deschidă noi ambasade, consulate și reprezentanțe peste hotare pentru promovarea mai activă și eficientă a politicii externe.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ În perioadă ce a urmat, au fost deschise 34 misiuni diplomatice și oficii consulare (MDOC) ale Republicii Moldova peste hotare. Redimensionarea rețelei MDOC prin înființarea de noi oficii consulare de carieră este un obiectiv al Ministerului. ➤ Actualmente, activează 47 MDOC ale Republicii Moldova. ➤ Se urmărește, pe termen mediu, continuarea etapizată a procesului de extindere a rețelei consulare prin înființarea de oficii consulare în regiunile în care sunt prezente comunități importate de migrați moldoveni situate la distanțe considerabile față de misiunile diplomatice sau oficiile consulare de carieră deja existente. Statele țintă sunt: Germania, SUA, Canada și Federația Rusă, reieșind din necesitatea asigurării accesibilității cetățenilor Republicii Moldova la servicii consulare, acoperirii din punct de vedere zonal a jurisdicției consulare și degrevării corespunzătoare a MDOC existente.
<p>3. Să se întreprindă măsuri pentru crearea unei imagini veridice a Republicii Moldova peste hotare prin: înființarea unui grup de lucru pentru pregătirea operativă a</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Reieșind din obiectivele sistemului diplomatic, stabilite în art.3 al Legii 761/2001, instituțiile diplomatice și consulare ale Republicii Moldova utilizează o gamă largă de acțiuni în vederea îndeplinirii acestei măsuri, precum: oferirea informațiilor relevante partenerilor străini despre evoluția reformelor întreprinse de statul nostru, organizarea

materialelor informativ-analitice despre desfășurarea reformelor economice, politice, judiciare și altor reforme în țară;

adresarea unor mesaje politice, care să conțină o caracterizare a evoluției reformelor în țara noastră, de către conducerea de vîrf a Republicii Moldova către șefii altor state și guverne, conducătorii și factorii de decizie al organizațiilor și instituțiilor internaționale;

folosirea mai activă a principalelor organizații internaționale - O.N.U., O.S.C.E., Consiliul Europei ș.a. pentru informarea opiniei publice internaționale despre desfășurarea reformelor în țara noastră;

organizarea de vizite în Republica Moldova a conducătorilor și factorilor de decizie din diverse organizații internaționale pentru a se documenta la fața locului;

acordarea unui sprijin efectiv organizațiilor neguvernamentale, care contribuie la crearea unei imagini veridice a Republicii Moldova peste hotare.

vizitelor oficialilor străini în țară și a oficialilor moldoveni în exterior, atragerea asistenței externe pentru dezvoltarea social-economică și promovarea reformelor structurale, utilizarea diplomației economice și multilaterale în cadrul forurilor internaționale ș.a.

➤ La fel, realizării sarcinilor din pct. 3 este consacrată activitatea pentru atingerea obiectivului major și de perspectivă al politicii externe a Republicii Moldova - integrarea treptată în Uniunea Europeană. Primul pas în această cale îl constituie semnarea Acordului de Parteneriat și Cooperare și ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr. 627 din 3 noiembrie 1995 (în vigoare din 1 iulie 1998).

➤ Acordul respectiv a fost substituit prin Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, care a fost semnat la 27 iunie 2014. Acordul a fost ratificat prin Legea nr. 112 din 2 iulie 2014. Unele prevederi ale Acordului s-au aplicat provizoriu din 1 septembrie 2014. Acordul a intrat în vigoare la 1 iulie 2016. Pe data de 4 martie 2022, Republica Moldova a depus cererea de aderare la Uniunea Europeană.

<p>4. Să se aloce M.A.E., și ambasadelor Republicii Moldova mijloace financiare respective în valută națională și valută liber convertibilă pentru asigurarea activității lor.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>➤ În conformitate cu planurile de activitate ale MAEIE, anual, sunt alocate mijloacele financiare pentru asigurarea activității MDOC. Capitole importante ale alocațiilor reprezintă mijloacele pentru închirierea localurilor misiunilor și cheltuieli de transport. În scopul optimizării cheltuielilor în cauză, se prezintă oportunitate de a recurge la procurarea sediilor pentru misiuni și la bugetarea din timp a achizițiilor unităților de transport.</p>
<p>5. Să se efectueze urgent reparația, să se amenajeze și să se utilizeze clădirea destinată M.A.E., să se repartizeze tuturor diviziunilor ministerului spațiu necesar funcționării lor.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>➤ Subdiviziunile MAEIE au obținut spațiu necesar funcționării lor. Starea imobilelor Ministerului este în atenția permanentă a responsabililor, care gestionează activitățile de reparație, se preocupă de îmbunătățirea tehnică a clădirilor pentru a corespunde normelor de securitate, dotare tehnică, antiincendiară, ș.a.</p>
<p>6. Să se creeze în cadrul M.A.E. un sistem modern informațional și de telecomunicații al M.A.E., să se doteze acest sistem cu mijloace necesare de asigurare a confidențialității schimbului de informații cu reprezentanțele de peste hotare.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>➤ La Minister a fost instituit și activează Serviciul tehnologia informației și telecomunicații, responsabil de elaborarea și implementarea strategiei de funcționare a tehnologiei informației și comunicației în cadrul instituțiilor diplomatice, utilizarea TIC de către angajați în activitate și respectarea măsurilor de securitate în domeniu, în conformitate cu HG nr. 201/2017 privind Cerințele minime obligatorii de securitate cibernetică.</p>

<p>7. Să se înființeze în cadrul M.A.E. serviciul Protocolului de Stat pentru asigurarea protocolului Președintelui Republicii Moldova, Președintelui Parlamentului, Primului-ministru și al ministrului afacerilor externe în relațiile cu țările străine.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>➤ În cadrul MAEIE a fost creat și funcționează Serviciul Protocol Diplomatic de Stat (SPDS): Regulamentul PDS, aprobat prin Ordinul Viceprim-ministrului, Ministrului Afacerilor Externe și Integrării Europene nr. 1179-b-186 din 30.10.2012, stipulează că, Serviciul este o subdiviziune a MAEIE, care asigură practica protocolară unică în Republica Moldova. PDS gestionează desfășurarea activităților cu caracter protocolar pe dimensiunea relațiilor externe în general și a activităților protocolare cu participarea Președintelui Republicii Moldova, Prim-ministrului și a Ministrului Afacerilor Externe și Integrării Europene. Parlamentul Republicii Moldova dispune de un serviciu de protocol propriu, care este responsabil de activitățile de protocol cu participarea Președintelui Legislativului țării.</p>
<p>8. Să se creeze un mecanism de asistență juridică, de sprijin financiar și material în sfera pregătirii cadrelor diplomatice.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>➤ În scopul instituirii unui mecanism în sfera pregătirii cadrelor diplomatice, a fost creat Institutul Diplomatic (Hotărârea Guvernului nr. 667/2018), care își desfășoară activitatea în conformitate cu Regulamentul de organizare și funcționare a Institutului Diplomatic, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1032/2018. Institutul realizează politica statului în domeniul instruirii diplomatice, prin organizarea de cursuri și desfășurarea cooperării internaționale cu instituțiile din domeniu din alte state. Astfel, Institutul Diplomatic al MAEIE cooperează cu Institutul diplomatic român, Institutul diplomatic bulgar, Ungaria, Universitatea ADA din Azerbaidjan, Institutului diplomatic din Qatar, Academia diplomatică de la Kiev, Școala Diplomatică din Estonia (ESD), Facultatea de Drept din Riga (RGSL), ș.a.</p> <p>➤ Drept exemplu al unei cooperări fructuoase poate servi suportul tehnic și sprijinul financiar al Institutului diplomatic bulgar,</p>

	<p>accesul oferit la publicații prestigioase de specialitate, precum și proiectul de cooperare pentru anii 2020–2023 - „<i>Building the Institutional Capacity of the Diplomatic Institute to the Ministry of Foreign Affairs and European Integration of the Republic of Moldova</i>”.</p>
<p>9. Să se organizeze pregătirea specialiștilor în cadrul Universității de Stat din Moldova și a unor cursuri diplomatice speciale pe lângă M.A.E.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>➤ Cooperarea MAEIE cu USM este materializată în contractele încheiate între aceste două instituții prin care studenții din ultimii ani de studii, în funcție de specializare (preponderent din domeniile relațiilor internaționale, juridic, economic, etc.), pot desfășura practica profesională în cadrul subdiviziunilor MAEIE. La fel, în contextul colaborării dintre USM și MAEIE sunt organizate cursuri de instruire pentru colaboratorii ministerului, cu participarea profesorilor universitari, la subiectele de actualitate, care vizează diferite dimensiuni de activitate ale MAEIE (diasporă, integritate, securitate, diplomatie publică și cultură, protocol diplomatic, diplomatie economică, diplomatie medicală, gestionare a situațiilor de criză, integrare europeană, ș.a.).</p>
<p>10. Ministerul Afacerilor Externe să coordoneze activitatea în domeniul politicii externe a altor ministere și departamente.</p>	<p style="text-align: center;">Realizat</p> <p>➤ Coordonarea activităților în domeniul politicii externe de către Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene derivă din prevederile Legii nr.761/2001 cu privire la serviciul diplomatic, care pune în sarcina instituțiilor serviciului diplomatic <i>coordonarea activităților autorităților centrale de specialitate și a altor autorități publice ale Republicii Moldova pentru asigurarea realizării unei politici unice în domeniul relațiilor internaționale</i> (art. 4, al. (1), lit. b)).</p>

Informația privind realizarea/nerealizarea acțiunilor în termenii stabiliți

Denumirea actului supus evaluării ex-post juridică	Nr. acțiunilor realizate la momentul elaborării raportului ex-post juridic	Nr. acțiunilor nerealizate la momentul elaborării raportului ex-post juridic	Gradul de realizare a actului normativ, % (acțiuni realizate*100 / acțiuni totale)	Nr. acțiunilor realizate în termenul stabilit de actul normativ	Nr. acțiunilor realizate cu depășirea termenului de până la 2 ani	Nr. acțiunilor realizate cu depășirea termenului i mai mult de 2 ani
Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.368/1995 pentru aprobarea Concepției politicii externe a Republicii Moldova	10	0	100%	-	-	-

Notă: Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.368/1995 pentru aprobarea Concepției politicii externe a Republicii Moldova nu prevede un termen exact în intervalul căruia urmează/urmau a fi întreprinse acțiunile stabilite anexa Concepției.

OBIECTIVUL 2: Identificarea existenței unor obstacole de ordin juridic în aplicarea dispozițiilor Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr.368/1995 pentru aprobarea Concepției politicii externe a Republicii Moldova.

În procesul executării și implementării dispozițiilor Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr.368/1995 pentru aprobarea Concepției politicii externe a Republicii Moldova nu au fost depistate obstacole de ordin juridic.

OBIECTIVUL 3: Verificarea dacă normele Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr.368/1995 pentru aprobarea Concepției politicii externe a Republicii Moldova au făcut obiectul unor sesizări la Curtea Constituțională.

Prevederile Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr.368/1995 pentru aprobarea Concepției politicii externe a Republicii Moldova nu au făcut obiectul unor sesizări la Curtea Constituțională privind controlul de constituționalitate sau controlul de legalitate pe calea contenciosului administrativ.

V. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

În urma efectuării evaluării ex-post juridice se constată că, principalele obiective stabilite de legiuitor pentru implementarea cadrului legal al Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr.368/1995 pentru aprobarea Concepției politicii externe a Republicii Moldova sunt realizate.

Potrivit informației parvenite de la Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, pentru îmbunătățirea cadrului legal evaluat, Ministerul a inițiat procesul de elaborare a unor propuneri consolidate pentru modificarea/actualizarea Legii nr. 761/2001 cu privire la serviciul diplomatic. La fel, sunt în derulare activitățile comune ale MAEE și ale misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova, în vederea elaborării unui nou Regulament privind activitatea administrativ-financiară a instituțiilor serviciului diplomatic al Republicii Moldova.

De menționat că, actul normativ evaluat a fost elaborat și adoptat la etapa de edificare a serviciului diplomatic al Republicii Moldova și, respectiv, Concepția politicii externe a fost stabilită potrivit poziției statului în raport cu partenerii externi la acea perioadă. Odată cu evoluțiile interne și pe plan internațional, au intervenit și ajustările ce s-au impus pentru promovarea corespunzătoare a politicii externe. Aceste intervenții au fost materializate în acte normative interne și tratate internaționale la care Republica Moldova a devenit parte. Pentru dezvoltarea în continuare a cadrului legal conexe promovării politicii externe a statului este oportun de a elabora un nou document în acest domeniu - Concepția politicii externe, care va stabili liniile directorii, obiectivele și sarcinile politicii externe a Republicii Moldova, reieșind din realitățile actuale.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție generală